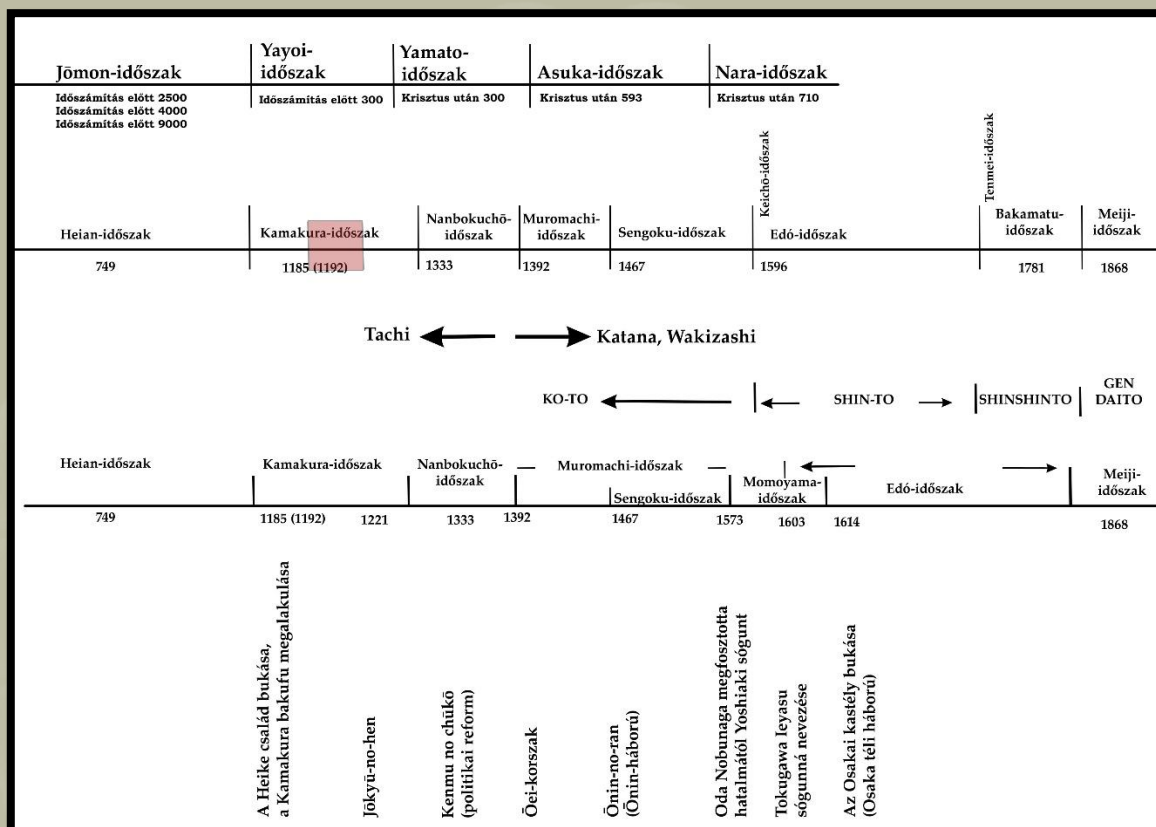

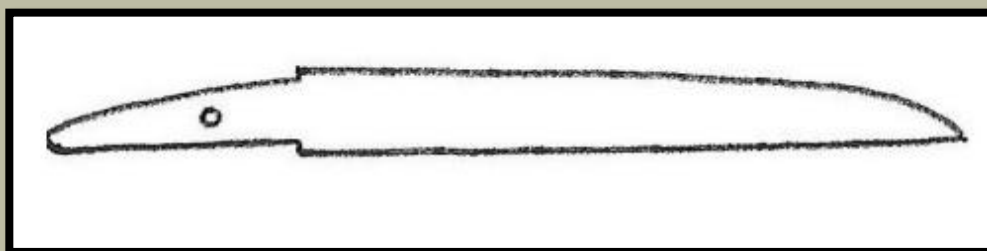

A Kamakura-korszak közepe: Tantō (短刀)

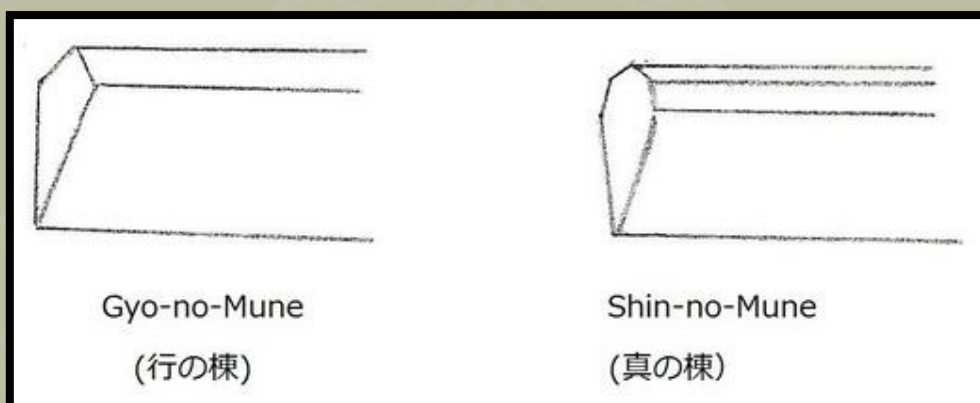
A Heian-korszakból származó *tantō* (短刀, tőr) fegyverek ritkán maradtak fenn, így ebből az időszakból kevés ismert példát találunk. A Kamakura-korszak közepén azonban számos kiváló minőségű *tantō* készült. Ezeket a pengéket *takenoko-zori* formájú *tantō*-nak nevezik, ahol a *takenoko* a bambuszrüggyre utal. A megnevezés a penge hátsó részének enyhén befelé ívelő vonalára utal, amely a bambuszrügy formáját idézi.

A közép-Kamakura-korszak Yamashiro-iskolájának *tantō*-i:

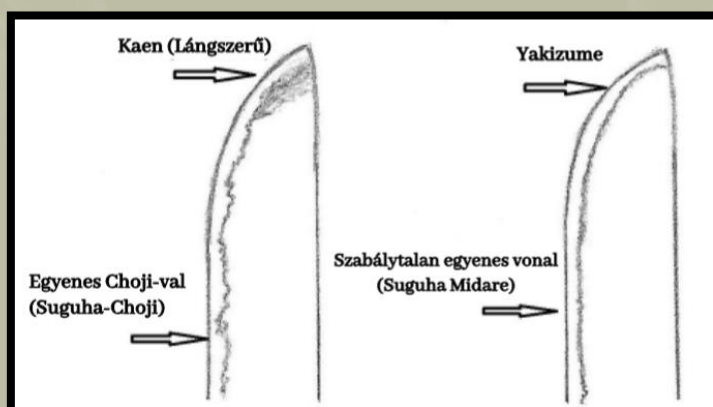
Takenoko-zori (bambuszrügy alakú)

Sugata (forma) — A *tantō*-k többsége *hirazukuri* kialakítású, ami azt jelenti, hogy nincs rajtuk *shinogi* és *yokote* vonal (lásd a fenti illusztrációt). A szabványos *tantō* hossza körülbelül tíz hüvelyk. A penge szélessége arányos: sem túl széles, sem túl keskeny, így harmonikus és kiegyensúlyozott megjelenést kölcsönöz. A penge teste kissé vastagabb, profilját pedig a magas *gyō-no-mune* (行の棟) és *shin-no-mune* (真の棟) teszi jellegzetessé.

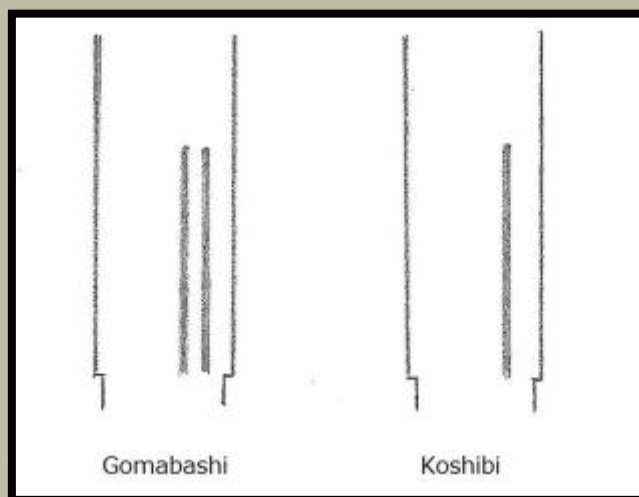

Hamon (刃文) — A temperált terület általában keskeny, *nie* alapú. Gyakran *suguha-midare* (egyenes vonalú, szabálytalan hullámzással) vagy *suguha-chōji* (egyenes vonalú, apró *chōji*-mintákkal) látható. Az edzett élvonal időnként kissé kopottnak, elmosódottnak tűnhet.

Boshi (a *kissaki* edzett vonala) — Gyakran *yakizume*, *kaen* (lángszerű), vagy *nie-kuzure* (a *nie* szerkezet szétesése).

Vésetek (彫刻) — A pengék testének alsó részén gyakran különféle díszítő gravírozások találhatók. Ezek között előfordulhat egy vagy két *bo-hi* (barázda), szanszkrit írásjegyek, *suken* (láncza-ábrázolás), valamint sárkány-motívum.

Tanto-kardkovácsok a Kamakura-korszak közepén

A *Kamakura*-korszak közepén számos kiemelkedő iskola és mester készített kiváló minőségű *tanto* pengéket. Ezek az alkotók a japán kardművészet fejlődésének meghatározó alakjai voltak.

Awataguchi-csoport (粟田口)

- *Awataguchi Yoshimitsu* (粟田口吉光) — a korszak egyik leghíresebb kovácsa, akinek munkái rendkívüli finomságukkal és eleganciájukkal tűnnek ki.

Rai-csoport (来)

- *Rai Kunitoshi* (来国俊) — a *Yamashiro*-iskola vezető mestere, pengéi harmonikus arányairól és kifinomult megmunkálásáról ismertek.

Sōshū-csoport (相州)

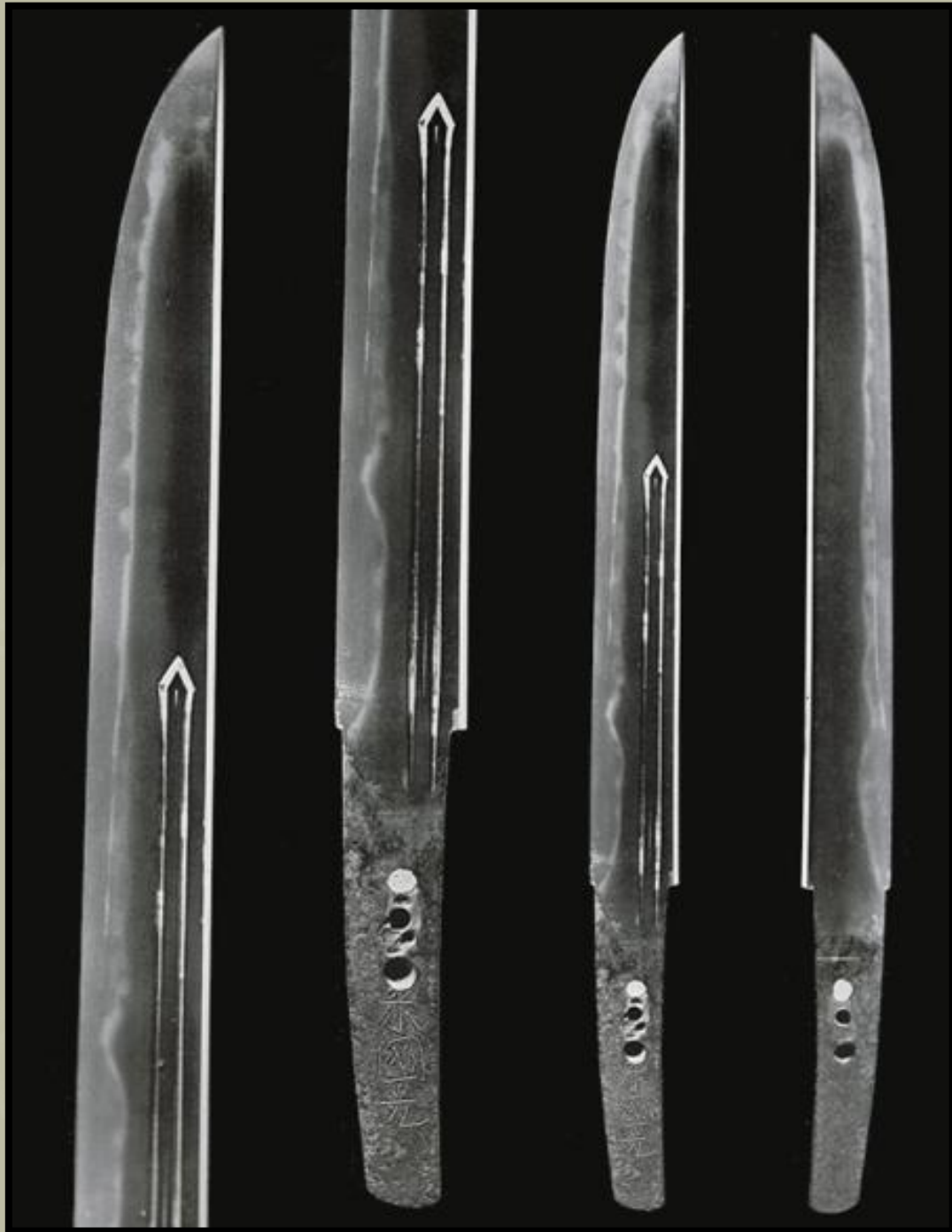
- *Shintōgo Kunimitsu* (新藤五国光) — a *Sōshū-den* alapító mestere, akinek munkái új technikai és esztétikai irányt szabtak a kardkészítésben.

Bizen-csoport (備前)

- *Bizen Kagemitsu* (備前景光) — a *Bizen*-iskola neves mestere, kardjai erőteljes sugatájukkal és gazdag *hamon*-mintáikkal váltak híressé.

Bungo tartomány csoportja (豊後の国)

- *Bungo-no-kuni Yukihiro* (豊後の国行平) — különleges, regionális stílusáról ismert kovács, akinek pengéi ritkaságnak számítanak.

来国光 (Rai Kunimitsu)

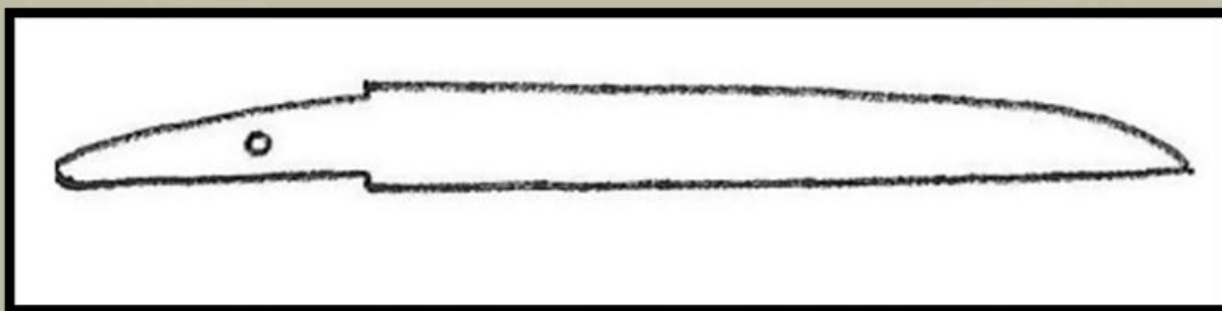
A fordítás az alábbi cikk felhasználásával történt: <https://studyingjapanesewords.com/2018/01/14/13tantodagger-middle-kamakura-period/>

2.rész

A *Kamakura*-korszak közepén jelent meg a *Takenoko-zori* (筍反り) formájú *tanto*, amelynek jellegzetessége, hogy a penge hegyén enyhén befelé hajlik. Ez az ívelés bambuszcüggőre emlékeztet, innen származik az elnevezés is. Az alábbi rajzon a hajlás szándékosan eltúlzott, hogy a forma jól érzékelhető legyen. A valóságban a görbület rendkívül finom, mindössze néhány millimétert tesz ki.

A *tanto* szokásos hossza körülbelül 30,48 cm volt, de a méret alapján több kategóriát különböztettek meg:

- A körülbelül tíz hüvelykes pengéket *Jōsun-tanto* (定寸短刀, „szabványos méretű *tanto*”) néven ismerték.
- Az ennél hosszabb, tíz hüvelyk feletti példányokat *Sun-nobi-tanto* (寸延び短刀, „meghosszabbított *tanto*”) elnevezéssel illették.
- A rövidebb, tíz hüvelyk alatti pengék a *Sun-zumari-tanto* (寸詰短刀, „rövidített *tanto*”) kategóriába tartoztak.

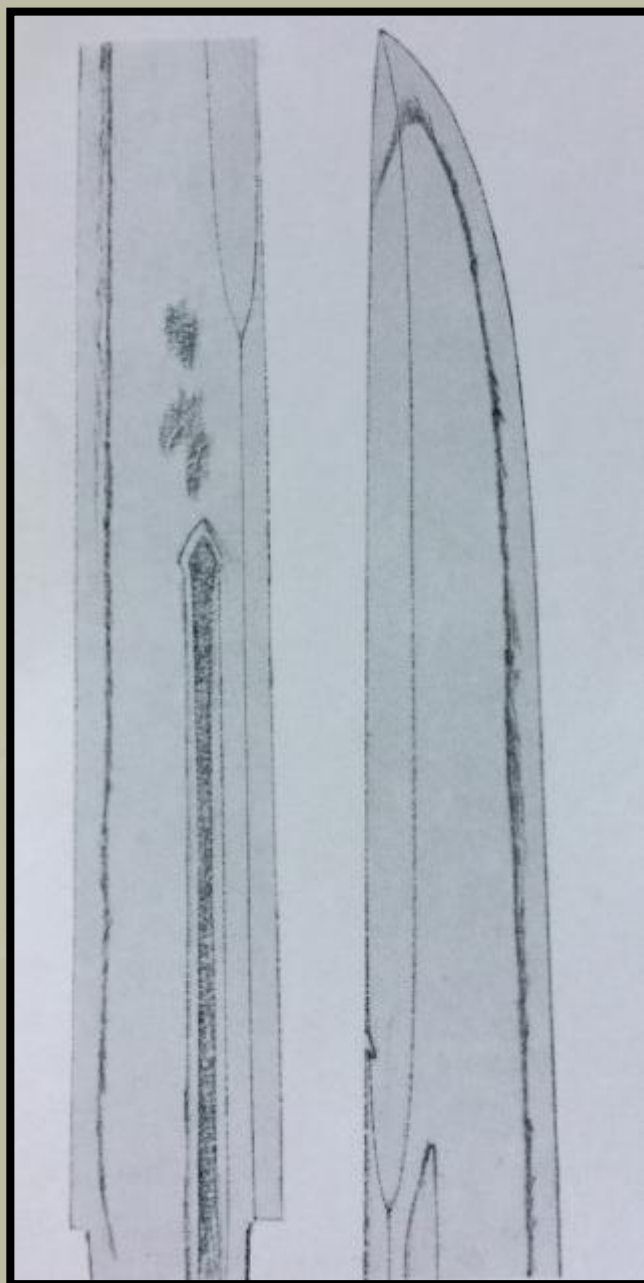
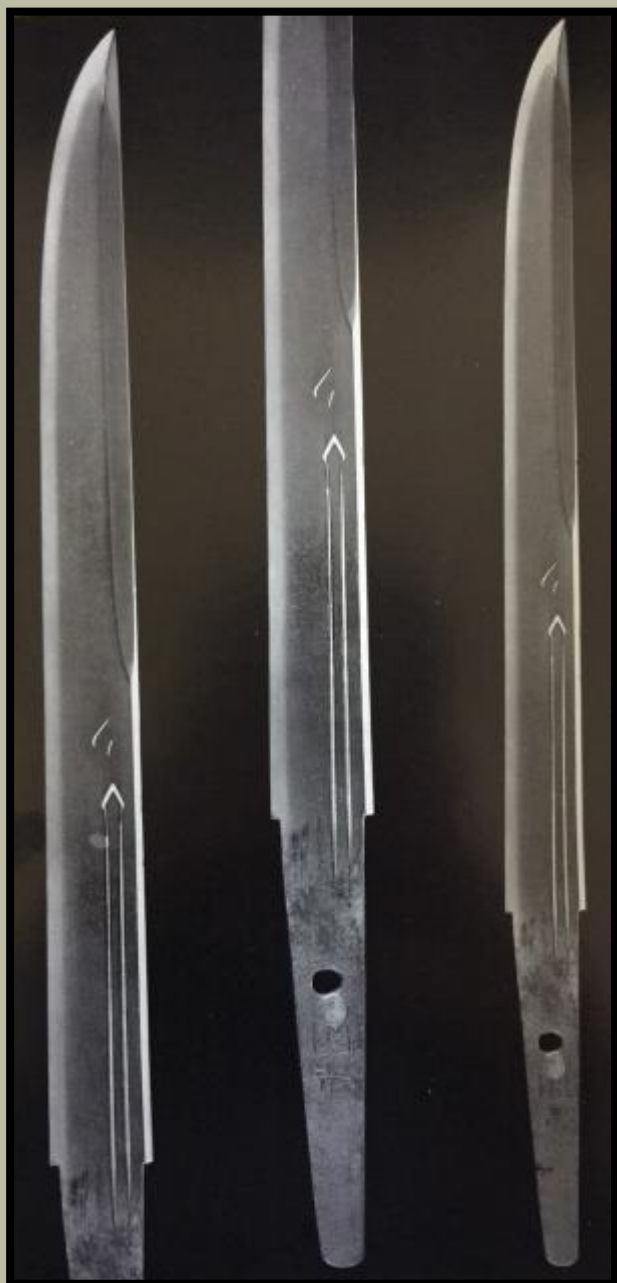

Takenoko-zori (bambuszcüggő alakú)

Sun-nobi Tanto (寸延び短刀) — 30,5 cm-nél hosszabb.

Jōsun Tanto (定寸短刀) — kb. 30,5 cm.

Sun-zumari Tanto (寸詰短刀) — 30,5 cm-nél rövidebb.

Shintōgo Kunimitsu (新藤五国光)

A fénykép a Sano Múzeum katalógusából származik, felhasználására engedélyt kaptunk.

A fent bemutatott forma *Kanmuri-otoshi* (冠落し) néven ismert, melynek jellegzetessége, hogy a *mune* oldal (a vágóél ellentétes oldala) is élezett. A penge hossza körülbelül 10 hüvelyk (≈30,5 cm). A felület faerezetes (*jihada*), finom *nie* kristályokkal a *ji-hada* belsejében. A kovácsolás rendkívül precíz és kifinomult. A *hamon* közepes *suguha* (egyenes), míg a *boshi* típusa *ko-maru* (kicsi, kerek). A *Kanmuri-otoshi* kialakítás miatt a *Takenoko-zori* formája nem mindig érzékelhető, mivel a *mune* oldal csak nagyon enyhén hajlik befelé. A Tantō-készítők közül Shintōgo Kunimitsu munkáit tartják a legkiválóbbnak ezen a területen.

A fenti fénykép szintén *Shintōgo Kunimitsu* (新藤五国光) munkáját ábrázolja, *saya*-val (hüvely). A *saya* markolata (fehér rész) cápatőről készült. Mindkét fotó a *Sano* Múzeum katalógusából származik, felhasználásukra engedélyt kaptunk.

A fordítás az alábbi cikk felhasználásával történt: <https://studyingjapanesewords.com/2019/03/02/13part-2-tanto-middle-kamakura-period-%e9%8e%8c%e5%80%89%e4%b8%ad%e6%9c%9f%e7%9f%ad%e5%88%80/>